

Skatteministeriet

Notat

13. december 2018
J.nr. 2018-8311

Inddrivelse af SU-gæld

Dette notat indeholder en status på inddrivelsen af SU-gæld samt på 7-punktsplanen.

Inddrivelse af SU-gæld

Gældsstyrelsen har ansvaret for inddrivelsen af gæld til det offentlige. På nuværende tidspunkt sker inddrivelsen af gæld til det offentlige, herunder SU-gæld, primært via modregning, frivillige indbetalinger og udlæg hos virksomheder i inddrivelsessystemet, DMI.

Som led i genopretningen af inddrivelsesindsatsen er et nyt it-system til inddrivelse af offentlige restancer under udvikling, der vil give mulighed for fx lønindeholdelse, der er et meget effektivt inddrivelsesværktøj. Systemet forventes færdigudviklet omkring årsskiftet 2018/2019, mens der løbende er tilsluttet fordringshavere til systemet.

Tidspunktet for tilslutning af Udbetaling Danmark, der oversender SU-gæld til Gældsstyrelsen, til det nye inddrivelsessystem er endnu ikke afklaret. Efter tilslutningen vil den SU-gæld, der fremadrettet sendes til inddrivelse, blive inddrevet i det nye inddrivelsessystem. Den SU-gæld, der pt. ligger til inddrivelse, vil løbende blive konverteret til det nye inddrivelsessystem, når der er foretaget retskraftvurdering og sikret en tilstrækkelig datakvalitet.

Restancebeholdning og provenu fra inddrivelse af SU-gæld

Der er i løbet af de seneste 12 måneder, der kan opgøres fra 1. juli 2017 til og med 30. juni 2018 inddrevet ca. 180 mio. kr. SU-gæld (inkl. inddrivelsesrenter) fordelt på danske statsborgere, statsborgere i EU/EØS lande samt i tredjelande. Af tabel 1 fremgår SU-gæld til inddrivelse fordelt på forskellige lande.

Tabel 1. Oversigt over SU-gæld i mio. kr. fordelt på nominel værdi, inddrivelsesrenter og kursværdi

Statsborgerskab	Nominel værdi	Heraf inddrivelsesrenter	Kursværdi
Danmark	6.893	721	2.630
EU/EØS	264	27	58
Tredjelande	389	43	115

Anm.: Forskellen mellem gældens nominelle værdi og kursværdien er et udtryk for, at størstedelen af gælden til det offentlige generelt ikke vil kunne inddrives, primært fordi mange skyldnere er uden betalingsevne. Kursværdien er udtryk for et øjebliksbillede og kan variere mellem opgørelsetidspunkter som følge af udsving i den enkelte skyldners betalingsevne. Den er derfor ikke udtryk for, at Gældsstyrelsen afskriver og opgiver at inddrive gælden, men at denne søges inddrevet, når og såfremt der hos skyldneren på ny opstår betalingsevne. Kursværdiansættelsen af gæld under inddrivelse (restancer) er dermed ikke et udtryk for hverken et realiseret eller fremtidigt tab eller afskrivning.

Kilde: Udviklings- og Forenklingsstyrelsen.

Status på 7-punktsplanen for styrket inddrivelse af SU-gæld i udlandet

Tabel 2. Status på initiativerne i 7-punktsplanen

Initiativer	Status
Nationale initiativer	
Initiativ I - Oprettelse af ny særlig enhed i Gældsstyrelsen	
Regeringen har i forbindelse med Aftale om en styrkelse af den offentlige gældsinddrivelse taget initiativ til at oprette en særlig enhed i Gældsstyrelsen. Fra sommeren 2018 skal den særlige enhed arbejde målrettet med at inddrive gæld fra skyldnere bosat i udlandet. Ét af den særlige enheds fokusområder vil være inddrivelse af SU-gæld fra udenlandske studerende.	Den samlede udlandsinddrivelse i Gældsstyrelsen består af fire enheder under fællesbetegnelsen 'Udlandsrelationer'. En af enhedernes primære opgaver er at varetage inddrivelsesopgaven vedrørende skyldnere bosiddende i udlandet, bl.a. med et specifikt fokus på SU-gæld. Der arbejder samlet set ca. 75 medarbejdere i 'Udlandsrelationer'.
Initiativ II – Samarbejde med udenlandske inkassofirmaer	
Skatteministeriet vil straks igangsætte et pilotprojekt målrettet skyldnere i udlandet, der blandt andet har misligholdt SU-gæld. Som led i projektet udsendes rykkere til skyldnere i udlandet, ligesom der indledes et samarbejde med private inkassofirmaer, som kan kontakte skyldnerne i udlandet for at inddrive gælden i de tilfælde, hvor rykning for gælden har været forgæves. Erfaringer fra pilotprojektet skal anvendes til at styrke det fremadrettede arbejde i Gældsstyrelsens særlige udlandsenhed.	Pilotprojektet blev igangsat i april 2018. Gældsstyrelsens udsøgte til forberedelse af en annonceringsløsning en gruppe af SU-skyldnere, som har fået tilsendt rykkerskrivelser for deres dækningsberettigede gæld. I efteråret 2018 har der været endnu en annoncering på samme gruppe skyldnere. Ingen af de to annonceringer har ledt til, at Gældsstyrelsen har kunnet indgå en aftale med et privat inkassofirma. Anvendelse af privat inkasso i udlandet, eventuelt via et EU-udbud, er under afklaring.
Initiativ III – Tvangsinddrivelse gennem retssager	
Regeringen vil igangsætte prøvesager om misligholdt SU-gæld ved domstolene i Danmark med henblik på opnå domme, som kan tvangsfuldbyrdes i andre EU-lande via reglerne i Bruxelles I-forordningen. Hvis forordningen ikke kan anvendes i forhold til SU-lånegæld, vil der som et alternativt blive set på muligheder for at lægge sag an direkte ved domstolene i skyldners bopælsland. Domme forventes at have en præventiv effekt over for skyldnere. Selvom gældsinddrivelse via individuelle retssager kan være administrativt og omkostningsmæssigt byrdefuldt, kan det være et blandt mange værktøjer, som skal sikre, at enhver betaler sit.	Gældsstyrelsen planlægger at afprøve muligheden for at tvangsinddrive misligholdt SU-gæld via reglerne i Bruxelles I – forordningen i januar 2019.
Initiativ IV – Adresseoplysningspligt	
Det følger af SU-lånebetingelserne, at SU-lån forfalder til omgående indfrielse, hvis låntager flytter til udlandet og ikke giver oplysning om ny adresse. Regeringen ønsker, at der indføres pligt for skyldnere med misligholdt gæld til det offentlige til at oplyse deres adresse, hvis de flytter ud af Danmark. Det skal sikre, at Gældsstyrelsen ikke bruger unødige administrative ressourcer på at finde en skyldners udenlandske adresse for at kunne fortsætte gældsinddrivelsen. Adresseoplysningspligten forventes sanktioneret med bødestraf. Adresseoplysningspligten er en del af et lovforslag om forenkling af inddrivelseslovgivningen, der fremsættes i april 2018.	Lovforslaget blev vedtaget i foråret 2018 og trådte i kraft den 1. juni 2018. Skyldnere med misligholdt gæld til det offentlige skal nu oplyse deres adresse, hvis de flytter ud af Danmark.

Internationale initiativer

Initiativ V - Nordisk samarbejde

Regeringen ønsker at styrke det nordiske samarbejde om inddrivelse af gæld ved at udvide den eksisterende bistandsaftale om inddrivelse af skatter og afgifter til også at omfatte SU-gæld. Det skal sikre, at danske myndigheder får bistand fra vores nordiske nabolande til også at inddrive misligholdt SU-gæld. Tilsvarende vil de danske myndigheder skulle bistå de øvrige nordiske lande med at inddrive studielån i Danmark. Aftalen har særlig betydning, fordi Island, Sverige og Norge er blandt de lande med flest studerende, der ikke tilbagebetaler SU-gæld til Danmark.

Ministeren for nordisk samarbejde har opfordret til indgåelse af en nordisk aftale om inddrivelse af offentlige gældsfordringer over for sine nordiske kolleger på et møde i februar 2018 og ved et efterfølgende brev fremsendt i maj 2018. På mødet mellem de nordiske statsministre i maj blev spørgsmålet ligeledes rejst af statsministeren, og der var enighed om, at en løsning skal findes. Fra dansk side er der presset på, for at de konkrete forhandlinger starter snarest muligt. Der er givet positive tilbagemeldinger fra alle nordiske parter om at påbegynde forhandlinger på nær fra ét land, hvorfra der afventes et udspil. Et sådant forventes i løbet af foråret 2019.

Initiativ VI - Bilaterale aftaler

Regeringen vil i første række indlede forhandlinger med Tyskland, Storbritannien og Polen om at indgå bilaterale aftaler om gensidig bistand til inddrivelse af SU-gæld. Herved vil danske myndigheder kunne få bistand fra de tre lande, som udover vores tre nordiske naboer Island, Sverige og Norge, har flest statsborgere med misligholdt SU-gæld til Danmark.

Der er fra dansk side rettet henvendelse til Tyskland, Storbritannien (UK) og Polen om indgåelse af bilaterale aftaler om gensidig bistand ved inddrivelse af offentlig gæld generelt (ikke kun SU-gæld). Tyskland har reageret positivt på forslaget. Skatteministeriet er i løbende kontakt med de tyske myndigheder med henblik på at opnå enighed om en aftale. UK reagerede ligeledes positivt, uden at forhandlinger om en aftale endnu er kommet i stand. Polen kan formentlig ikke overbevises om at indgå en aftale.

Initiativ VII - Nyt EU-redskab

Danmark har indledt dialog med EU-kommissionen om at få et nyt EU-redskab, som gør det muligt at få andre EU-landes bistand til at inddrive SU-gæld, på samme måde som medlemsstaterne i dag bistår hinanden med at inddrive skatter og afgifter. Redskabet kan sikre fair og fælles spilleregler for samarbejdet omkring håndteringen af misligholdt SU-gæld i hele EU. For at sikre opbakning til forslaget arbejder Danmark aktivt på at danne alliancer med de EU-lande, hvis SU-systemer kan sammenlignes med det danske SU-system, fx Tyskland, Holland og Sverige.

Initiativet indgår i regeringens rimelighedsdagsorden og indebærer en langsigtet målsætning om at få etableret et nyt EU-redskab, som forpligter medlemsstaterne til at bistå hinanden administrativt med at inddrive studie-gæld, fx på linje med de regler, der gælder for inddrivelse af skattekrav. Da den nuværende Kommission nærmer sig det sidste år i sin mandatperiode, er målet for den danske indsats især at gøde jorden, for at en ny Kommission vil inkludere forslaget i arbejdsprogrammet ved sin tiltrædelse. Indsatsen ift. dette initiativ vil derfor blive opprioriteret fra begyndelsen af det nye år.